

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te Beernem

Hoofdstructuur BaO

	Instellingsnummer	61226
	Instelling	Vrije Basisschool
directeur		Koenraad TANGHE
adres		Rollebaanstraat 8 A - 8730 BEERNEM
telefoon		050-84.25.09
fax		050-84.25.09
e-mail		zonnebloem.ad@scarlet.be
website/URL		www.site4school.net/zonnebloem
	Bestuur van de instelling	61234 - Kath. Ond. Beernem te BEERNEM
adres		Rollebaanstraat 8 - 8730 BEERNEM
	Scholengemeenschap	120253 - B.O.S. te OEDELEM
adres		Bruggestraat 30 A - 8730 OEDELEM
	CLB	114736 - Vrij CLB Brugge(n) te BRUGGE
adres		Sint-Maartensbilk 2 - 8000 BRUGGE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	25/10/2010; 26/10/2010 en 28/10/2010
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	28/10/2010
	Datum bespreking verslag met de instelling	24/11/2010
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Geert De Witte
	Teamleden	Lionel Creyf
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	7
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	8
4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
4.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	9
4.3 Lager onderwijs: Nederlands	10
4.4 Lager onderwijs: wiskunde	11
4.5 Lager onderwijs: leren leren	12
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	13
5.1 Personeelsbeheer	13
5.2 Professionalisering	13
5.3 Materieel beleid	14
5.4 Welzijn	14
5.5 Curriculum	14
5.6 Begeleiding	14
5.7 Evaluatie	15
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	15
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	16
7.1 Wat doet de school goed?	16
7.2 Wat kan de school verbeteren?	16
7.3 Wat moet de school verbeteren?	16
8. ADVIES	17
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	17

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. **SAMENVATTING**

De vrije gesubsidieerde basisschool 'De Zonnebloem' ligt in het centrum van de landelijke gemeente Beernem op een campus die ze deelt met een middenschool van hetzelfde net. Er zijn weinig context- en inputfactoren die een impact hebben op haar onderwijskwaliteit. De school heeft een normale instroom. In de omgeving van de school zijn nog andere basisscholen al dan niet van het eigen net.

In het kader van de erkenningsvoorwaarden onderzocht het inspectieteam de outputgegevens van enkele geselecteerde leergebieden. In de kleuterafdeling lag de focus op Nederlands en wiskundige initiatie; in de lagere afdeling op Nederlands, wiskunde en de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren'. Verder onderzocht de inspectie in het kader van het kwaliteitsonderzoek ook de procesvariabelen deskundigheidsbevordering en leerbegeleiding. Er werd eveneens een onderzoek gevoerd naar het algemeen beleid.

De onderwijsleerorganisatie heeft een wezenlijke impact op de kwaliteit van de leerbegeleiding. De school doet er immers alles aan om de kinderen in leeftijdsgroepen en jaarklassen onder te brengen. Dit heeft zijn consequenties in de aanwending van het lestijdenpakket en de invulling van de zorguren en goklestijden in het bijzonder. De school besteedt immers de extra lestijden die ze ontvangt voor de leerbegeleiding integraal aan het splitsen van groepen. Ook de toegekende zorguren in het kader van de puntenenveloppe worden gebruikt voor de klassplitsingen. De directeur neemt het ambt van zorgcoördinator op.

Dit alles heeft gevolgen voor de leerbegeleiding in het algemeen en voor de kinderen met leerproblemen in het bijzonder. De klastitularissen staan in voor preventie en remediëring (eerstelijnszorg). Voor kinderen met leerproblemen biedt de school structureel geen tweede en derdelijnszorg aan. Er zijn dan ook weinig sporen van een planmatige aanpak in het hulpverleningsproces van deze zorgkinderen. In verhouding met de leerlingenpopulatie en -kenmerken doet de school veel beroep op externe ondersteuning.

In de kleuterafdeling slaagt de school er niet in om voor het leergebied Nederlands in voldoende mate haar inspanningsverplichting na te komen. Tussen de pedagogische aanpak en het onderwijsleeraanbod van de jongste en de oudste kleuters zijn op diverse aspecten breuklijnen vast te stellen in het aanbod, de continuïteit en het hanteren van het referentie- en planningskader. De school organiseert geen formeel overleg waardoor kleuterleidsters kansen missen om hun aanbod en zienswijze op goed kleuteronderwijs op elkaar af te stemmen. Bij de vijfjarigen leidt het aanbod en het onderwijsleerproces tot didactische vervroeging; een vaststelling die ook in het vorig doorlichtingsverslag (2006) vermeld staat. De kleuterleidsters volgen de vorderingen van de kinderen goed op. Diverse teamleden nemen boeiende initiatieven om binnen de leef- en belevingswereld van de kleuter talige prikkels te geven. Voor kinderen met ernstige ontwikkelingsproblemen is de planmatige aanpak van de hulpverlening minder duidelijk. Voor wiskundige initiatie slaagt de school wel in haar inspanningsverplichting. De schoolrijpheidstesten en een genormeerde test begin eerste leerjaar die bepaalde leerplandoelen uit het kleuteronderwijs dekken, geven een vrij evenwichtig beeld en een aanvaardbare score. In sommige klassen is het wiskundig aanbod van materialen voldoende rijk en uitdagend. De klassen van de drie- en vierjarigen zijn goed gestructureerd en bieden kansen binnen een krachtige leeromgeving.

Hoewel de teamleden in de lagere afdeling voor de realisatie van de leerplandoelen voor Nederlands zich laten leiden door een onderwijsleerpakket, slagen ze er niet in om in voldoende mate de leerplandoelen te realiseren. Diverse teamleden nemen initiatieven om de taalvaardigheid van hun leerlingen te verhogen. Kinderen met leerproblemen krijgen echter in onvoldoende mate planmatige ondersteuning. De testen van het eigen leerlingvolgsysteem geven dit duidelijk aan. De koepelgebonden toetsen die peilen naar

de realisatie van leerplandoelen tonen aan dat diverse leerplandoelen door meerdere kinderen niet gehaald worden. De school scoort in deze toetsen in de laatste twee schooljaren steevast onder het gemiddelde van de referentiegroepen. Door het ontbreken van een daadwerkelijke zorgcoördinatie worden de resultaten niet diepgaand geanalyseerd om het onderwijsleeraanbod gericht bij te sturen.

Naar analogie met het kleuteronderwijs slaagt de school er wel in om in voldoende mate de leerplandoelen wiskunde te realiseren. Hoewel de koepelgebonden toetsen een resultaat weergeven dat meestal onder dit van de referentiegroep ligt, geven de testen van het leerlingvolgsysteem een evenwichtig beeld dat aanvaardbaar is. Daarenboven nemen diverse teamleden gerichte initiatieven om gedifferentieerd leerinhouden in te oefenen.

Voor 'leren leren' kan de school niet aantonen dat ze in voldoende mate haar inspanningsverplichting nakomt. De school beschikt niet over de wettelijk verplichte eigen planning en er zijn onvoldoende afspraken om de vooropgestelde eindtermen gegradeerd en geïntegreerd aan bod te laten komen.

De school beschikt over een nascholingsplan en biedt individuele en teamgerichte nascholing aan, maar maakt nog maar weinig gebruik van interne deskundigheidsbevordering. Ook de kansen om de deskundigheidsbevordering uit te bouwen door middel van pedagogisch didactische werkgroepen -al dan niet binnen de scholengemeenschap- blijven alsnog onbenut.

Het algemeen beleid van de school wordt vrijwel uitsluitend gedragen door de directeur. Pedagogisch-didactische werkgroepen als ondersteunend netwerk zijn onbestaande. De hard werkende directeur kan niet steunen op door alle teamleden gedragen visieteksten waardoor veel beslissingen genomen worden op basis van individuele of externe impulsen en prikkels. De school beschikt ook over weinig formele afspraken die het efficiënt samenwerken tussen teamleden bevorderen. Binnen het talenbeleid zijn diverse afspraken gemaakt met het oog op de verbetering van de taalvaardigheid en de communicatie. De schoolleider doet inspanningen om het team in de besluitvorming te betrekken.

Het inspectieteam rondt de doorlichting af met een gunstig advies beperkt in de tijd. De school moet in de kleuterafdeling gelijkgericht werken aan het nastreven van de leerplandoelen Nederlands. In de lagere afdeling moet de school het leerplan Nederlands realiseren en de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren' planmatig nastreven. Het vormt voor de school een uitdaging om, op basis van een door alle teamleden gedragen visie en een gelijkgerichte samenwerking, de onderwijskwaliteit in belangrijke mate te verstevigen.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

Nederlands

wiskundige initiatie

Lager onderwijs

Nederlands

wiskunde

leren leren

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- Aanwezigheid andere scholen in de onmiddellijke omgeving.
- Stijging leerlingenpopulatie voorbij vijf jaar.
- Sterke verjonging van het lerarenkorps.
- Belangrijke infrastructurele problemen.
- De school beschikt over een bouwdossier (Agion V.W.836.1.2.3/2010/12684): nieuwbouw, verbouwing en eerste uitrusting. In twee fases wordt de school afgebroken en vervangen door nieuwbouw. De school bevindt zich momenteel in de eerste fase.

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet niet

Vaststelling

- De school kan niet aantonen dat ze de **leerplandoelen** Nederlands in voldoende mate en op een evenwichtige wijze geïntegreerd in de belangstellingscentra nastreeft. De school gaat niet na of haar aanbod conform is aan het leerplan.
- Het 'Ontwikkelingsplan van de katholieke kleuterschool' vormt het **referentie- en planningskader** om de leerplandoelen na te streven. Niet alle kleuterleidsters gebruiken dit referentiekader op gelijkgerichte wijze. Enkelen conformeren zich niet aan de achterliggende visie en de uitgangspunten.
- Bij de oudste kleuters worden diverse leraren binnen een **ingewikkelde organisatie** in de begeleiding van de kinderen ingeschakeld. De school organiseert daarbij geen formeel overleg zodat de betrokken teamleden kansen missen hun aanbod en de zienswijze op goed kleuteronderwijs op elkaar af te stemmen. Ook daardoor is er een blijvend verschil in visie, wat de gelijkgerichtheid en de complementariteit van het aanbod hypothekeert.
- Ook in het vorig doorlichtingsverslag (2006) werd gewezen op de sterke aandacht bij de oudste kleuters voor de voorbereiding op het lager onderwijs. Dit uit zich onder meer in het veelvuldig inlassen van werkbladen en een weinig uitdagende klasinrichting op kleuterniveau waardoor kinderen kansen missen om tot spontaan leren te komen. De huidige benadering leidt voor de meeste kinderen tot **didactische vervroeging**.
- Voornamelijk bij de drie- en vierjarigen doen de kleuterleidsters inspanningen om het onderwijsleeraanbod af te stemmen op de **leef- en beleavingswereld** van het kind. Hun aanbod is ook grotendeels dekkend voor de leerplandoelen die voor hun leeftijdsgroepen voorzien zijn.
- Het talig aanbod en het aanbrengen van **talige prikkels** binnen de klasomgeving wordt vrij divers en sterk afhankelijk van de individuele deskundigheid van de leerkrachten ingevuld. Om die meer kwaliteitsvol te sturen maken de leerkrachten van de drie- en de vierjarigen gebruik van een taalactiveringsprogramma. Het aanbod voor de oudste kleuters is vooral gebaseerd op een kindertijdschrift.
- De meeste teamleden nemen eigen initiatieven om het onderwijsleeraanbod af te stemmen op het ontwikkelingsniveau en de **beginsituatie** van de kleuter. Er zijn duidelijke verschillen tussen de groepen over de wijze waarop ze het taalverwervingsproces optimaliseren.
- De meeste kleuterleidsters voorzien doelgericht elementaire en **verrijkende woordenschat** binnen elk belangstellingscentrum. Er zijn afspraken om de streefwoordenschat bij jaarlijks terugkerende of kalendergebonden belangstellingscentra op elkaar af te stemmen.
- De school beschikt over divers eigen ontwikkeld en aangekocht **materiaal** om taal bij kleuters te activeren. Sommige teamleden hanteren een klaspop als taalactiverend element. De **boeken- en leeshoek** zijn in de meeste klassen uitnodigend opgesteld. Het schooleigen aanbod krijgt aanvulling vanuit de gemeentelijke bibliotheek. Hoeken worden vaak binnen het thema verrijkt met taalstimulerende materialen. Meestal is de boekenhoek aangepast aan het lopende thema.

- Vrij recent introduceerde de school een observatie-instrument gelinkt aan het 'Ontwikkelingsplan' om de **taalontwikkeling** van de kleuter in kaart te brengen. Het observatie-instrument bevat een stappenplan dat bij goed gebruik kan leiden tot een effectieve zorgstrategie voor kinderen met specifieke noden.
- Omdat alle GOK- en zorglestijden gebruikt worden om kleine klasgroepen te vormen, staat de klastitularis vrijwel alleen in voor de **remediëring** van taalzwakkere kinderen.
- Voor kinderen met ernstige **ontwikkelingsproblemen** op taalkundig vlak is de planmatige aanpak van de hulpverlening minder duidelijk.
- De initiatieven voor de **integratie kleuter- en lager** onderwijs zijn weinig gericht op de verticale samenhang en de continuïteit in het pedagogisch-didactisch handelen van de betrokken teamleden. Er zijn enkele initiatieven die de overgang van de ene naar de andere afdeling faciliteren.
- De **outputmeting** in de kleuterafdeling is vrij beperkt. Om de leesvoorwaarden te meten, gebruikt de school een schoolrijpheidstest en brengt daarmee de visuele discriminatie, de auditieve analyse en de synthese van de kleuter in kaart.
- De school heeft nog geen initiatieven genomen om de **kwaliteit** van haar aanbod over geheel de kleuterafdeling binnen het leergebied Nederlands te **onderzoeken**.

4.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

Vaststelling

- De school kan niet aantonen dat ze de **leerplandoelen** voor het leergebied wiskunde in voldoende mate en op een evenwichtige wijze binnen de belangstellingscentra nastreeft. De school heeft nog geen initiatieven genomen om het aanbod wiskunde voor geheel de kleuterafdeling te toetsen aan het leerplan.
- Net als bij het leergebied Nederlands gebruiken niet alle kleuterleidsters op gelijkgerichte wijze het 'Ontwikkelingsplan van de katholieke kleuterschool' dat de school hanteert als **referentie- en planningskader** om de leerplandoelen na te streven.
- In het **klasbeeld** van de diverse groepen komt het verschil in de **doelgerichtheid** sterk tot uiting. De onderlinge afwijking is voornamelijk zichtbaar in de uitbouw van een krachtige leeromgeving. Niet in alle groepen zijn de klasindeling en het aanbod van materialen voldoende rijk en uitdagend om goed en gestructureerd wiskundige initiatie aan te bieden.
- Ter **ondersteuning** beschikken de kleuterleidsters over een begrippenlijst die het aanbod en de integratie van fundamentele wiskundige woordenschat ondersteunt.
- In de meeste groepen doen teamleden inspanningen om in de speelleerplekken kansen te creëren zodat kinderen zich **handelend** wiskundige begrippen eigen kunnen maken. De kleuters kunnen op diverse manieren vergelijken, seriëren en sorteren.
- De kleuters worden vaak uitgenodigd om te tellen in **functionele situaties**. In de meeste groepen krijgen getallen in hoeken een praktische betekenis. Voor de oudste kleuters zijn er aangepaste leermiddelen die gericht zijn op het verwerven van inzichten over getallen.
- Analyse van het **onderwijsleeraanbod** toont aan dat bepaalde leerplandoelen voor meten en metend rekenen minder aan bod komen. Meer expliciet is dat het geval voor leerplandoelen die tot doel hebben zelf strategieën te ontdekken om dingen kwalitatief te vergelijken, symmetrie en asymmetrie te ontdekken in de omgeving ...
- In de school zijn **stappenplannen** aanwezig om het strategisch denken van de kleuters te stimuleren. Ook krijgen de oudste kleuters kansen om constructies uit te voeren aan de hand van werkschema's.

- De school heeft nog tal van groeikansen om **ICT** in de klaswerking te integreren en daarmee kansen te creëren om wiskundige begrippen en vaardigheden functioneel in te oefenen.
- Vrij recent introduceerde de school een observatie-instrument gelinkt aan het 'Ontwikkelingsplan' om de **denkontwikkeling** van de kleuter **in kaart** te brengen. Het observatie-instrument bevat een stappenplan dat bij goed gebruik kan leiden tot een effectieve zorgstrategie voor kinderen met specifieke noden.
- Tussen de jongste en de oudste kleuters is de gradatie van de **kalenders** en het hanteren van **pictogrammen** onduidelijk.
- Er zijn enkele **afspraken** tussen de derde kleuterklas en het eerste leerjaar in verband met wiskundige verwoording, getalbeelden, vorming van cijfers en ontwikkeling van rekenvoorwaarden.
- Uit **genormeerde toetsen** begin eerste leerjaar die bepaalde leerplandoelen uit het kleuteronderwijs dekken, blijken de behaalde scores vrij evenwichtig. Een analyse van deze testen gebeurde niet.

4.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet niet

Vaststelling

- De leraren van de lagere afdeling, uitgezonderd het 1ste leerjaar waar de school een specifieke methode voor aanvankelijk lezen gebruikt, hanteren vrij consequent eenzelfde **onderwijsleerpakket** om het aanbod voor Nederlands te plannen. Dit vormt een **indicatie** dat de **leerplandoelen** op een evenwichtige en graduele wijze worden nagestreefd en/of gerealiseerd.
- De onderwijstijd voor Nederlands is in alle klassen conform de onderrichtingen van de eigen koepel. Uit de analyse van het aanbod blijkt een **evenwichtige spreiding** van de verschillende domeinen.
- De school betreft alle domeinen in de **evaluatie** en **rapportering** van het leergebied. De quoterings op het cijferrapport is meestal gebaseerd op de resultaten van de methodegebonden toetsen.
- Sommige teamleden maken gebruik van de mogelijkheden die het onderwijsleerpakket biedt om met de resultaten van de foutenanalyse kinderen aan te zetten over hun denkproces te reflecteren. Teamleden vullen veelal op basis van de toetsresultaten hun aanbod aan. Ze voorzien bijkomende remediërende **oefeningen** voor zwakkere leerlingen of aanvullende opdrachten voor kinderen die in hun ontwikkeling verder staan.
- De teamleden hanteren meestal het onderwijsleerpakket om een **gedifferentieerd aanbod** uit te werken. Voor een aantal leerlingen gelden ook sticordmaatregelen.
- **Leesbevorderende initiatieven** als niveaulezen kaderen in de zorg voor het optimaliseren van het (voortgezet) technisch lezen en beogen een hoger technisch leesrendement. De school neemt –soms in samenwerking met de openbare bibliotheek- initiatieven om het lezen en het talig aanbod te bevorderen.
- De school toont aan dat ze met de onderwijsleermethode voor **aanvankelijk lezen** de gewenste resultaten haalt op genormeerde leestesten. Ook voor de andere leerlingen volgt de school de vorderingen op aan de hand van **genormeerde tests** van een leerlingvolgsysteem. Momenteel worden de resultaten in zeer beperkte mate geanalyseerd en aangewend om de evolutie en/of leerwinst op langere termijn van de leerlingen in kaart te brengen. Opvallend zijn de lage scores voor spelling. De resultaten worden niet door een zorgcoördinatie geïnterpreteerd waardoor de analyse en de interpretatie individueel sterk verschillend zijn.

- De **koepelgebonden toetsen** voor het 4de en het 6de leerjaar gaan na of bepaalde leerplandoelen worden bereikt. Uit analyse van de resultaten van de voorbij twee schooljaren blijkt dat taalbeschouwing in het 4de leerjaar onder de referentiegroep scoort. In het zesde leerjaar scoorden de leerlingen in de voorbij twee jaar voor alle getoetste leerdomeinen (kerndictee, lezen, luisteren, taalbeschouwing) quasi steeds onder het gemiddelde van de referentiegroep. Deze resultaten zijn zelfs niet altijd door de betrokken klastitularissen gekend en evenmin door de overige teamleden. Daardoor is er nog geen cultuur om deze resultaten af te zetten tegenover de leerlingenkenmerken en het bijsturen van het onderwijskundig proces.
- De leraren staan in voor de **eerstelijnszorg**. Voor kinderen met extra moeilijkheden wordt er geen traject gevolgd om hen op systematische en planmatige wijze tweedelijnszorg te verstrekken. De kans is reëel dat daardoor zwakkere leerlingen een relevant aantal eindtermen niet bereiken.
- De school ontwikkelde een visie rond **talenbeleid**. Ze legt daarbij het accent op leesbevorderende initiatieven. Ook omdat de school regelmatig tijdelijk anderstaligen heeft, schenkt ze voldoende aandacht aan de instructietaal, het gebruik van het Standaardnederlands en de geschreven communicatie. Om de taalontwikkeling te bevorderen maakt ze systematisch gebruik van gezelschapsspellen.
- De school neemt een beperkt aantal initiatieven om in het kader van de **deskundigheidsbevordering** de professionaliteit van de teamleden te verhogen.

4.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

Vaststelling

- De leraren van de lagere afdeling hanteren vrij consequent eenzelfde **onderwijsleerpakket** om het aanbod wiskunde te plannen. Dit vormt een **indicatie** dat de **leerplandoelen** op een evenwichtige en graduele wijze worden nagestreefd en/of gerealiseerd.
- De onderwijstijd voor wiskunde is in alle klassen conform de onderrichtingen van de koepel. Uit de analyse van het aanbod blijkt een **beperkte aandacht** voor de domeinen meten en metend rekenen.
- De teamleden schenken meestal op intuïtieve wijze aandacht aan de **attitudinale eindtermen** waardoor kinderen waardering voor wiskunde en een kritische houding ten aanzien van allerlei cijfermateriaal aanleren. De school evalueert en rapporteert niet systematisch de wiskundige vaardigheden en attitudes.
- De leraren maken meestal gebruik van de materialen voor uitbreiding, verdieping en remediëring die deel uitmaken van het onderwijsleerpakket. De leraren maken weinig gebruik van de mogelijkheden van **ICT** in het wiskundeonderwijs.
- In het kader van hoekenwerk krijgen kinderen geregeld kansen **leerinhouden in te oefenen**. Daarbij is er meestal ruimte voor extra instructie en begeleiding. De meeste leerkrachten differentiëren binnen deze werkvorm in de aanwending van hulpmiddelen, naar het werktempo van de leerlingen en in enige mate in de moeilijkheidsgraad van de oefeningen.
- Om de **voortgang** van de leerlingen in kaart te brengen zijn er geregeld toetsen. Tweemaal per jaar neemt de school testen af in het kader van haar **leerlingvolgsysteem**. De school houdt weinig rekening met de globale resultaten van de testing. De resultaten vormen zelden onderwerp van formeel gesprek op schoolniveau. Uit analyse blijkt dat de behaalde scores vrij evenwichtig zijn. Door het **ontbreken van een operationele zorgcoördinatie** op schoolniveau, is de mate waarin rekening gehouden wordt met de resultaten van de testing, sterk afhankelijk van de individuele leraar.

- Alle leraren maken gebruik van de **methodegebonden toetsen**. De resultaten daarvan zijn doorgaans bevredigend. Sommige leraren maken werk van een degelijke foutenanalyse; anderen houden het bij een fouteninventaris. Sommige teamleden nemen ook nog eigen toetsen af bij het begin van het schooljaar. Zo willen ze mogelijke terugvallen ontdekken en aanpakken.
- De school beschikt over resultaten van **koepelgebonden toetsen** voor het 4de en het 6de leerjaar. Uit analyse van de resultaten van de voorbije twee schooljaren is het significant vast te stellen dat in deze twee leerjaren de leerlingen voor meten en metend rekenen sterk onder het gemiddelde van de referentiegroep scoren. Ook voor alle andere deelgebieden scoort de school bijna steeds onder het gemiddelde van de referentiegroep.
- De leraren staan in voor de eerstelijnszorg. Omdat de tweedelijnszorg quasi onbestaande is, doet de school vrij snel een beroep op CLB en externe hulpverleners. Voor kinderen met ernstige **leerproblemen** voor wiskunde is niet duidelijk hoe de school dit op een planmatige manier aanpakt.

4.5 Lager onderwijs: leren leren

Voldoet niet

Vaststelling

- De school kan niet aantonen dat ze met een **eigen planning** of leerlijn de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren in voldoende mate en gegradeerd nastreeft.
- Het team beschikt niet over schoolafspraken om vanuit de vooropgestelde eindtermen een volledig, gegradeerd en geïntegreerd **aanbod** te verzekeren.
- De school heeft nog geen initiatieven genomen om de leergebiedoverschrijdende eindtermen op een planmatige wijze te **implementeren**.
- In de klassen zijn heel wat **ondersteunende kaders** aanwezig. Een overkoepelende heuristiek aangevuld met strategiekaarten uit de onderwijsleermethodes zijn hiervan de dragers.
- Leraren nemen vaak waardevolle, **individuele initiatieven** om kinderen hun taken te leren plannen en samenvatten. Deze handelingen leiden nog niet tot initiatieven op schoolniveau.
- De school **verengt** vaak leren leren tot leren studeren en huiswerkbegeleiding.
- Diverse teamleden hanteren werkvormen om de zelfsturing en het **zelfstandig leren** bij leerlingen te bevorderen.
- Leerlingen krijgen vooral in de derde graad kansen om informatie te leren opzoeken, te verwerken en naar voor te brengen. De school heeft nog groeikansen om daarbij **ICT** optimaal in te schakelen.
- De school zette nog geen concrete stappen om leren leren **systematisch** te **evalueren en te rapporteren**. Het ontbreken van duidelijk vooropgestelde doelen belemmert dit proces. Op het rapport rapporteert de school onder de rubriek 'leren leren' de items zelfstandig werken, werktempo, orde en netheid en motivatie, maar ze maakt geen selectie van eindtermen.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

5.2.1 Aanvangsbegeleiding

5.2.2 Deskundigheidsbevordering

Vaststellingen

- De school beschikt niet over een duidelijke **visie** inzake deskundigheidsbevordering.
- De school brengt op grond van een behoefteanalyse de **nascholingsnoden** op school- en lerarenniveau niet in kaart.
- De school beschikt over een **nascholingsplan**. Naast individuele nascholingsinitiatieven bevat het plan voornamelijk teamgerichte nascholingsbijeenkomsten.
- De nascholingsinitiatieven op schoolniveau zijn hoofdzakelijk in de vorm van **pedagogische studiedagen**. Deze zijn gekoppeld aan de schoolprioriteiten.
- Op basis van eigen interesse kunnen teamleden **individuele nascholing** kiezen. Het valt op dat heel wat leraren daar geen gebruik van maken. Leraren halen diverse redenen aan waarom ze hun deskundigheid niet bevorderen. Het niet inspelen op nieuwe onderwijskundige ontwikkelingen heeft als consequentie dat bij enkelen de inzichten in onderwijskundige innovaties gestagneerd zijn.
- De school maakt nog maar weinig gebruik van **interne deskundigheidsbevordering**. Soms krijgen teamleden de kans de kennis en eigen ervaringen in een personeelsvergadering door te geven. De effecten daarvan zijn erg beperkt.
- De school nam weinig initiatieven om **intervisie** en **collegiale consultatie** te bevorderen.
- De school heeft weinig aandacht voor een **interne evaluatie** van de gevolgde deskundigheidsbevordering. Dit gebeurt eerder op informele basis.
- Het team heeft weinig ervaring met didactisch georiënteerde **werkgroepen** ten einde te reflecteren over de bestaande en/of beoogde onderwijskwaliteit.
- **Personeelsvergaderingen** bieden weinig aanzetten om de deskundigheid van de leraren te bevorderen. Dit is opvallend gezien de vele onderwijsvernieuwingen die tegelijkertijd aan bod komen en waarbij rond implementatie planmatigheid ontbreekt.
- Binnen de **scholengemeenschap** hebben de teamleden nog tal van groeimogelijkheden om de deskundigheidsbevordering met collega's te delen.

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

5.6.1 Afstemming tussen school en CLB of andere partners

5.6.2 Leerbegeleiding

Vaststellingen

- De school heeft een **visie** rond leerbegeleiding uitgeschreven maar wijkt er in de praktijk sterk van af. De school gebruikt alle zorg- en GOK-lestijden voor het behoud van de jaarklassen. Enkele leerkrachten bieden -soms in kindvrije momenten- zorgondersteunende activiteiten. De directeur vult de taak van zorgcoördinator in.
- De school werkte een operationeel **GOK-plan** uit rond het thema taalvaardigheid en preventie en remediëring waarin initiatieven opgenomen zijn op leerling-, leerkracht- en schoolniveau. Diverse initiatieven wachten nog op implementatie.
- De leerbegeleiding richt zich vooral op de **preventie** (eerstelijnszorg) en de **remediëring**. De hulpverlening aan kinderen met leerproblemen en –stoornissen (tweede- en derdelijnszorg) vormt een blijvend knelpunt.
- De school maakt in beide afdelingen gebruik van observaties, testgegevens en evaluaties uit de onderwijsleermethodes om problemen bij kinderen te **detecteren**. Door middel van een meldformulier worden problemen besproken op het multidisciplinair overleg (MDO). De **ondersteuning** voortvloeiend uit het MDO is echter uiterst beperkt; het rendement van het MDO wordt door enkele teamleden in vraag gesteld.
- Er zijn weinig sporen van **planmatige aanpak in het hulpverleningsproces** bij probleemkinderen. In de leerlingendossiers en in verslagen van het MDO is zelden informatie te vinden hoe het team de aanpak van een leer- en ontwikkelingsprobleem plant, uitvoert en evalueert. De leerkrachten kunnen de strategie ook niet altijd in gesprekken toelichten. Doorverwijzing naar externe hulp komt in verhouding tot de leerlingenpopulatie frequent voor. Er zijn tijdens de doorlichting tevens weinig sporen te vinden van specifieke acties om probleemkinderen te ondersteunen.
- Het exclusief gebruik van de zorguren en GOK-lestijden voor het splitsen van jaarklassen, laat geen ruimte voor ondersteuning op niveau van de leerkrachten en de uitbouw van een zorgbeleid. Voor **ondersteuning** op lerarenniveau dienen teamleden op eigen initiatief aan te kloppen bij een collega; soms ook bij de directeur. De school beschikt niet over een operationele **zorgcoördinatie** op schoolniveau.
- Los van de wettelijke verplichting rond de GOK-evaluatie is er op school nog geen cultuur aanwezig om op geregelde tijdstippen te reflecteren over de **doeltreffendheid** van aanpak en resultaten. Evaluatie van de effecten van de hulpverlening en reflectie over de interne leerlingbegeleiding zijn zelden te vinden. De school neemt de verslagen van externe leerlingbegeleiding op in het leerlingvolgsysteem, maar het is niet duidelijk wat er verder binnen de leerbegeleiding op school mee gebeurt.
- De school lijkt weinig oog te hebben voor de **ontwikkeling** van de leerbegeleiding. Er zijn weinig initiatieven waaruit blijkt dat de school haar leerlingenbegeleiding bijstuurt of nieuwe inzichten over leerbegeleiding toepast.

5.7 Evaluatie

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

Vaststellingen

- De school beschikt over weinig door teamleden gedragen **visieteksten** die inspirerend zijn voor de werking. In de school leeft nog geen duidelijke visie op de pedagogisch didactische opdracht waardoor de **gezamenlijke doelgerichtheid** van het team beperkt is. Zowel in de kleuter- als de lagere afdeling hebben teamleden niet steeds dezelfde visie over 'goed onderwijs'. Het reflecteren op het pedagogisch project en de schoolcultuur gebeurt voornamelijk op informele basis.
- Het algemeen beleid van de school wordt vrijwel uitsluitend gedragen door de directeur. De school maakt nog geen gebruik van de mogelijkheden om het **draagvlak** van dit **beleid** te vergroten. Zo zijn pedagogisch-didactisch georiënteerde werkgroepen als ondersteunend netwerk onbestaande. De directeur neemt van de meeste zaken de coördinatie op zich. Ook de zorgcoördinatie neemt hij voor zijn rekening omdat alle GOK- en zorglestijden en de punten zorgcoördinatie van de scholengemeenschap aangewend worden voor het behoud van leeftijdsgroepen en jaarklassen.
- De directeur doet inspanningen om een **participatief beleid** te voeren. De personeelsvergaderingen vormen daartoe het forum.
- Er zijn weinig formele afspraken en impulsen die het efficiënt samenwerken tussen teamleden bevorderen wat consequenties heeft op de organisatie van de leergroepen. Afgezien van de personeelsvergaderingen, organiseert de school opvallend weinig formeel **overleg**.
- De school doet inspanningen om de **interne en externe communicatie** te verzorgen.
- De **interne kwaliteitszorg** krijgt voornamelijk aandacht binnen het MDO. De school laat kansen liggen om outputgegevens zoals genormeerde tests, methodegebonden toetsen en toetsen van de koepel grondig te analyseren om deze te gebruiken voor het borgen en bijsturen van het onderwijsleerproces. De analyses beperken zich meestal tot algemene reflecties die meestal diepgang missen.
- Bij de **opvolging** van vernieuwingsprocessen peilt de school nog niet systematisch naar het welbevinden en de betrokkenheid van alle participanten. Structurele vormen van opvolgen, coachen en intervisie komen slechts in heel beperkte mate aan bod.
- Noch binnen de eigen school, noch binnen de scholengemeenschap kunnen teamleden steunen op **formele samenwerkingsvormen** om didactische ondersteuning te realiseren.
- De school beschikt over een visie op **talenbeleid** die ze implementeert in duidelijke acties die de taalvaardigheid en de communicatie beogen.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De acties om de taalvaardigheid te stimuleren.
- De inspanningen van sommige teamleden in beide afdelingen om het onderwijsleeraanbod af te stemmen op het ontwikkelingsniveau en de beginsituatie van de meeste kinderen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het in kaart brengen van de vorderingen van de kinderen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het streven naar een participatieve cultuur.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De didactische vervroeging bij de oudste kleuters vermijden.
- De domeinen van de leergebieden wiskunde evenwichtig benaderen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De eigen kwaliteitszorg beter uitbouwen.
- De zorgcoördinatie organiseren conform de hedendaagse visie op zorg.
- Kinderen met leerproblemen planmatig begeleiden.

Wat betreft het algemeen beleid

- De schoolwerking stroomlijnen door te steunen op een door het schoolteam gedragen visie.
- Vernieuwingsprocessen adequaat opvolgen.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het voldoende nastreven van de ontwikkelingsdoelen via leerplandoelen voor Nederlands in de kleuterafdeling
- Het voldoende realiseren van de eindtermen via leerplandoelen voor Nederlands in de lagere afdeling.
- Het voldoende nastreven van de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren.

Wat betreft de regelgeving met eventuele gevolgen voor de financiering/subsidiëring

- Aantonen met een eigen planning dat de school werkt aan de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren (decreet BaO 25.02.97 art.44).

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

BEPERKT GUNSTIG

Kleuteronderwijs

omwille van onvoldoende nastreven van de ontwikkelingsdoelen voor
Nederlands

Lager onderwijs

omwille van onvoldoende bereiken van de leergebiedgebonden eindtermen
of nastreven van de atitudinale eindtermen voor

Nederlands

omwille van onvoldoende nastreven van de eindtermen voor

leren leren

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet vanaf **1 september 2014** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Geert De Witte

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: